

4. Sportovní participace

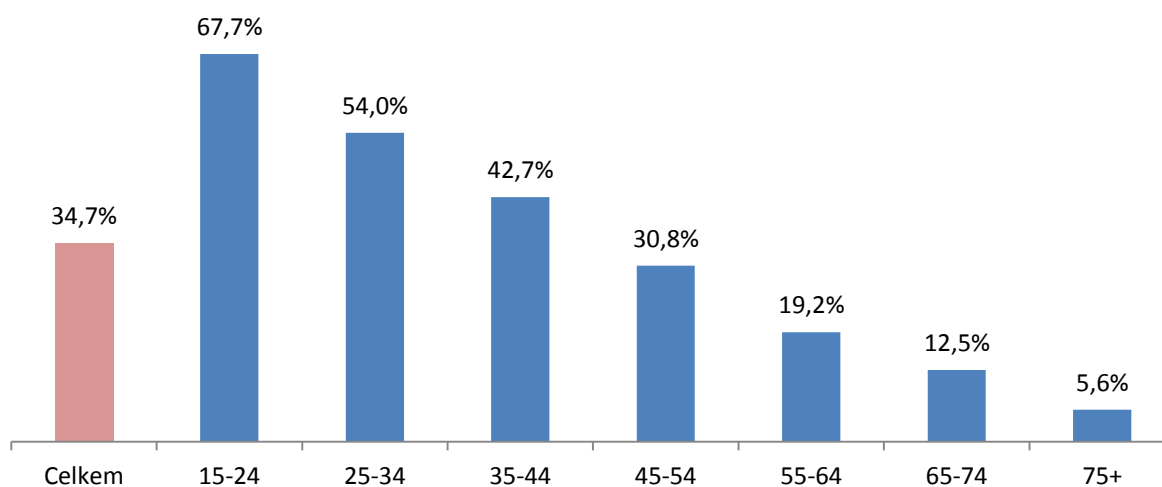
Ekonomická data je důležité doplnit také údaji o sportovní participaci. Pozitivní společenské a zdravotní dopady sportovního zapojení obyvatelstva je obtížné kvantifikovat, na základě dostupných údajů je však možné získat alespoň přehled o konkrétních sportovních aktivitách v ČR. V této kapitole bude rozebráno jednak aktivní zapojení populace do sportovních aktivit (čas strávený sportem) v rámci volnočasových a organizovaných aktivit a dále pak také spotřeba sportovního zboží a služeb, zejména ve spojení s návštěvou sportovních událostí.

4.1. Zapojení populace do sportovních aktivit

Nejkomplexnější informace o aktivním zapojení české populace do sportovních aktivit přináší [Evropské výběrové šetření o zdraví](#) (European Health Interview Survey, dále jen EHIS) vycházející z jednotné evropské metodiky. Nejaktuálnější údaje z tohoto šetření jsou k dispozici za referenční rok 2014 a s těmi je také pracováno v této publikaci. Šetření je prováděné v domácnostech a zahrnuje pouze populaci ve věku 15 a více let. V rámci Evropského modulu o zdravotních determinantách byly pro tuto publikaci využity otázky týkající se fyzické aktivity. Sport je zde pak sledován ve smyslu aerobních fyzických aktivit, dále je také sledováno posilování a jízda na kole za účelem nutné dopravy.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že se fitness či rekreační fyzické aktivitě pravidelně (alespoň jednou týdně, nejméně 10 minut v kuse) věnuje přibližně třetina populace. Jak ukazuje Graf 5, nejvíce sportovně aktivní jsou mladí lidé ve věku 15-24 let – přibližně 68 % z nich se pravidelně věnuje sportu. Před dosažením 35 let se sportu věnuje stále více než polovina populace a zapojení do sportovních aktivit s přibývajícím věkem dále klesá. Nejméně aktivní jsou pak starší lidé ve věku nad 65 let – ve věkové kategorii 65-74 let se sportu věnuje 12,5 % a v kategorii 75+ pak 5,6 % populace.

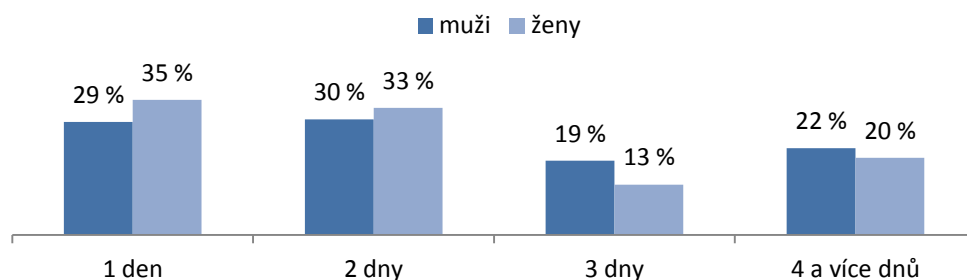
Graf 1 Podíl aktivně sportující populace podle věkových kategorií v roce 2014

Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

V rámci otázek věnovaných sportu bylo v dotazníku EHIS šetřeno také to, kolik času lidé sportují. Následující údaje pak zachycují pouze populaci, která sportuje alespoň jeden den v týdnu. Graf 6 nabízí pohled na sportující populaci dále rozdělenou podle pohlaví a počtu dní v týdnu, ve kterých sportují. Z údajů EHIS vyplývá, že ženy sportují o něco méně často než muži – dvě třetiny žen sportuje jeden nebo dva dny v týdnu. U sportujících mužů je pak vyšší podíl těch, kteří se sportu věnují častěji – více než 40 % mužů sportuje 3 a více dní týdně.

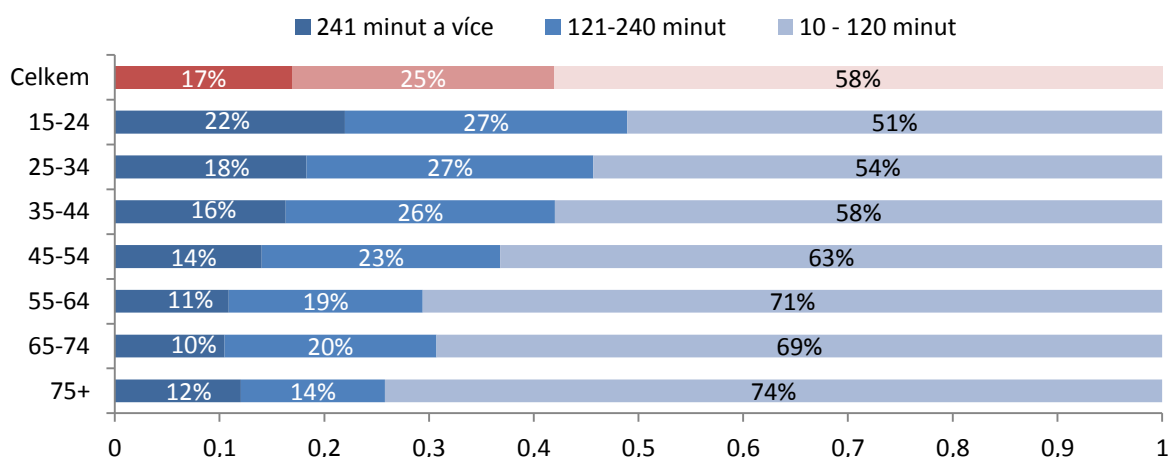
Graf 2 Počet dní v týdnu, ve kterých se pravidelně sportující muži a ženy v roce 2014 věnovali sportu

Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

Z dostupných údajů bylo možné také zjistit čas strávený sportem. Okolo 58 % populace aktivně se věnující sportu strávilo sportováním 2 hodiny (doporučený čas strávený fyzickou aktivitou je dle World Health Organization alespoň 150 minut týdně¹¹) i přesto, že průměrný čas strávený sportováním byl přibližně 3 hodiny. Relativně vysoký průměrný čas strávený sportem zvyšují osoby, které se sportu intenzivně věnují mnoho hodin týdně. Jak je možné vidět v Grafu 7, s přibývajícím věkem ubývá těch, kteří sportem tráví více hodin, a naopak přibývá občasných sportovců.

Graf 3 Čas strávený sportem týdně v roce 2014 podle věkových kategorií, pouze sportující populace

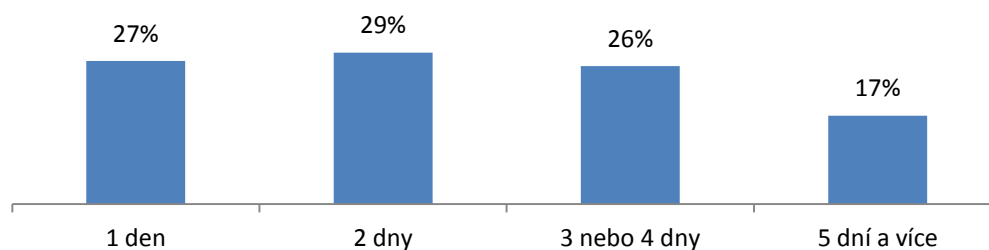

Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

¹¹ Více informací je k nalezení na stránkách WHO či stručně také v tomto materiálu z roku 2015: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/288041/WHO-Fact-Sheet-PA-2015.pdf

Vedle pravidelných sportovních fitness či rekreačních aktivit lze ze šetření EHIS zjistit také údaje o vybraných dalších sportovních aktivitách – posilování a jízdě na kole za účelem dopravy. Otázky týkající se posilování svalů zkoumají tuto činnost jako volnočasovou aktivitu (nikoliv jako součást pracovní či jiné činnosti) a jako příklad jsou uváděny např. silový trénink, kliky, dřepy či jiná posilovací cvičení. Pro takto vymezené aktivity již neplatí podmínka trvání 10 minut v kuse. Posilování se alespoň jednou týdně věnuje přibližně pětina populace. Ti, kteří se věnují posilování, pak nejčastěji posilují svaly 2 dny v týdnu. 3 dny nebo častěji se této aktivitě věnuje 43 % posilujících.

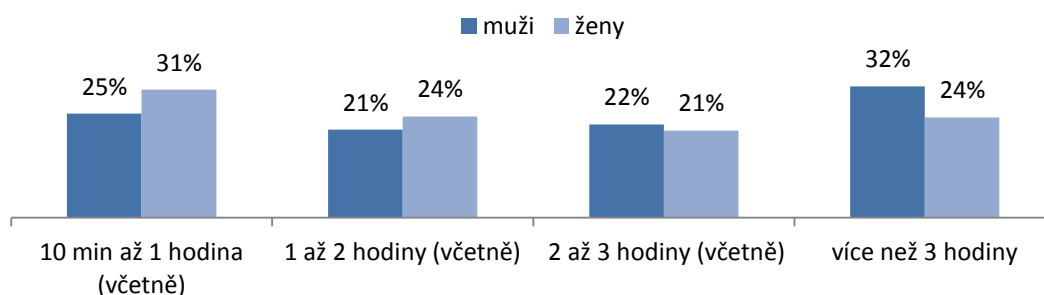
Graf 4 Počet dní v týdnu věnovaných posilování (za rok 2014), pouze ti, kteří posilují

Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

Posledními údaji v této publikaci získanými z šetření EHIS jsou data o využití jízdního kola k přepravě (v šetření je jízda na kole zjišťována jako způsob dopravy, nikoliv jako volnočasová aktivita).¹² V české populaci alespoň jednou týdně používalo jízdní kolo k přepravě 35,5 % populace, přičemž častěji používali kolo jako dopravní prostředek muži (40,1 %) než ženy (31,2 %). Ti, kteří kolo pravidelně používali, volili jízdu tímto dopravním prostředkem nejčastěji jednou (25 %) či dvakrát (30 %) týdně. Ženy pak jezdily na kole v průměru za týden spíše kratší dobu (55 % žen jezdilo týdně 2 hodiny a méně), muži jezdili v průměru za týden ve srovnání s ženami delší dobu (54 % mužů strávilo jízdou na kole týdně více než 2 hodiny).

Graf 5 Čas strávený jízdou na kole za účelem dopravy (za rok 2014), pouze ti, kteří jezdí na kole, v průměru za týden

Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

¹² V dotazníku jsou respondenti dotazováni, kolik dní v týdnu (kolik času) jezdí na kole, aby se dostali z místa na místo. Zahrnuty jsou také jiné nemotorové prostředky aktivní dopravy (např. koloběžka či kolečkové brusle).

4.2. Organizované sportovní aktivity

Přehled o konkrétních sportovních aktivitách, kterým se obyvatelé ČR věnují organizovaně, můžeme získat z údajů České unie sportu. Tato organizace zveřejňuje mimo statistiky vlastních členů také statistiky o počtu členů českých sportovních svazů. Vybrané údaje o členské základně sportovních svazů nabízí Tabulka 9. Ta udává údaje o dvaceti nejvýznamnějších sportech v ČR z hlediska počtu členů sportovních svazů. Z hlediska velikosti členské základny sportovních svazů je v České republice jednoznačně nejpoblárnějším sportem fotbal, jehož členská základna měla v roce 2017 přibližně 333 tis. členů, z nichž drtivá většina byli muži (316,4 tis.). Druhým nejčastějším sportem byla v roce 2017 atletika s členskou základnou okolo 78,8 tis. členů, přičemž více než polovinu členů opět tvořili muži (42,7 tis.). Ženy naopak dominovaly volejbalu, který se umístil v žebříčku sportů s nejpobčtenější členskou základnou na 11. místě. Z celkových 34,6 tis členů bylo 20,5 tis. žen a 14,1 tis. mužů.

Tabulka 1 Počet členů sportovních svazů podle pohlaví v roce 2017 (dvacet vybraných sportů podle velikosti členské základny)

Sport	Celkem	z toho mládež	Muži	Ženy	Počet oddílů
Všechny sporty celkem	1 291 354	584 605	944 233	347 085	20 147
fotbal	332 966	159 789	316 414	16 552	3 906
atletika	78 756	44 118	42 663	36 093	330
tenis	67 617	30 816	44 309	23 308	1 229
florbal	64 561	40 013	53 215	11 346	423
golf	52 889	5 426	36 627	16 262	186
bojová umění	47 306	32 365	33 868	13 438	878
basketbal	44 576	19 724	28 125	16 451	408
hokejbal	42 810	9 289	38 169	4 641	125
šachy	35 002	9 330	31 503	3 499	516
lední hokej	34 862	21 287	33 331	1 531	627
volejbal	34 597	16 173	14 104	20 493	1 359
judo	26 960	23 022	21 092	5 868	221
plavecké sporty	23 463	17 912	12 907	10 556	215
lyžování	22 814	9 858	12 457	10 357	525
stolní tenis	22 075	5 242	20 208	1 867	1 275
házená	21 122	12 651	13 799	7 323	180
horolezectví	20 757	6 011	12 364	8 393	391
jezdectví	18 682	7 488	3 262	15 420	1 562
triathlon	17 203	5 334	12 328	4 875	234
orientační sport	13 217	5 481	7 271	5 946	217

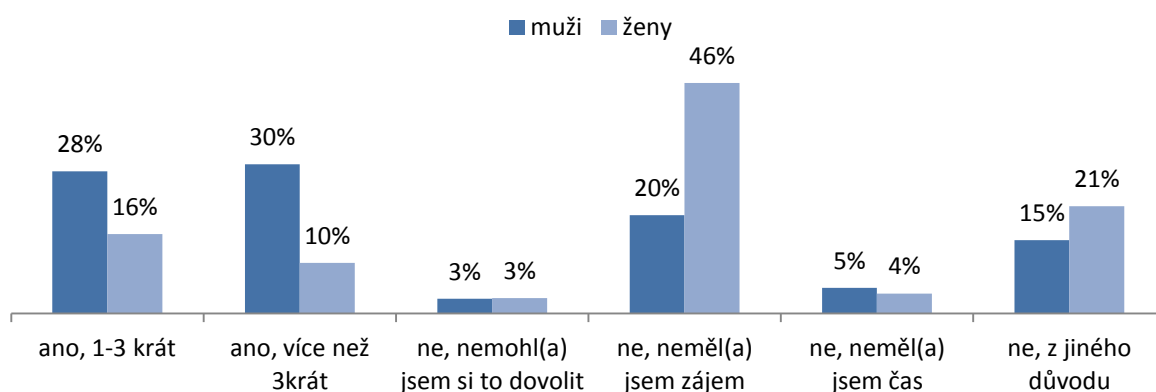
Zdroj: Česká unie sportu

4.3. Spotřeba v oblasti sportu

Detailní údaje o tom, za jaké zboží a služby v oblasti sportu čeští spotřebitelé utrácejí nelze z dostupných zdrojů získat. V rámci klasifikace COICOP, která je používána pro zachycení individuální spotřeby není pro sportovní obuv a oděvy vyčleněna samostatná kategorie, lze sledovat pouze část sportovního vybavení v rámci kategorie 9.3.2 *Zařízení pro sport, kempink a rekreaci ve volné přírodě včetně oprav*, a to pouze společně s vybavením pro rekreaci. Také sportovní služby lze sledovat pouze společně s rekreačními službami v rámci kategorie 9.4.1 *Rekreační a sportovní služby*. Takto podrobná data navíc nelze vzhledem k ochraně osobních údajů zveřejňovat samostatně a lze publikovat pouze pětiletý průměr. Pětiletý průměr spotřeby dosahoval mezi lety 2013 a 2017 v rámci položky **Zařízení pro sport, kempink a rekreaci ve volné přírodě včetně oprav přibližně výše 6,2 mld. Kč** a v rámci položky **Rekreační a sportovní služby necelých 17,8 mld. Kč**. Jaký podíl měl na těchto částkách sport a jaký rekreace nelze bohužel spolehlivě určit. Podle údajů o příjmech sportovních a rekreačních subjektů lze usuzovat, že sportovní zboží a služby se podílely na této částce přibližně 70 – 80 %. Cenné údaje by mohly poskytnout různé internetové portály obchodující se sportovním zbožím a službami. Využití tzv. *big data* v rámci statistik bude do budoucna záležitostí zejména na ochotě společností tato data veřejnosti poskytovat.

Určitý trend o nakupování vstupenek na sportovní utkání lze získat z výsledků šetření Životní podmínky ČR. V roce 2015 byl do tohoto šetření zapojen tzv. kulturní modul, sledující údaje o četnosti návštěv sportovních a kulturních zařízení. Údaje získané z šetření Životní podmínky ČR zachycuje Graf 10 a vztahují se k posledním 12 měsícům před datem dotazování, pro zjednodušení je uváděn rok 2015. Sportovní akci navštívilo v posledním roce alespoň jednou 41 % české populace, přičemž 19 % více než 3 krát. Účast na sportovních akcích pak byla daleko populárnější u mužů než u žen. Zatímco 30 % mužské populace navštívilo v roce nějakou sportovní akci více než 3x, z celkového počtu žen navštívila sportovní akci takto často pouze každá desátá. Jednou, dvakrát nebo třikrát za rok navštívilo sportovní akci 28 % mužů a 16 % žen. Pouze 3 % populace uvedlo, že důvodem neúčasti na sportovních akcích byl nedostatek financí a nejčastějším důvodem neúčasti byl prostý nedostatek zájmu (třetina osob).

Graf 6 Účast na sportovních akcích a důvody k neúčasti v roce 2015 (odpovědi na otázku: navštívili jste během posledních 12 měsíců sportovní události)

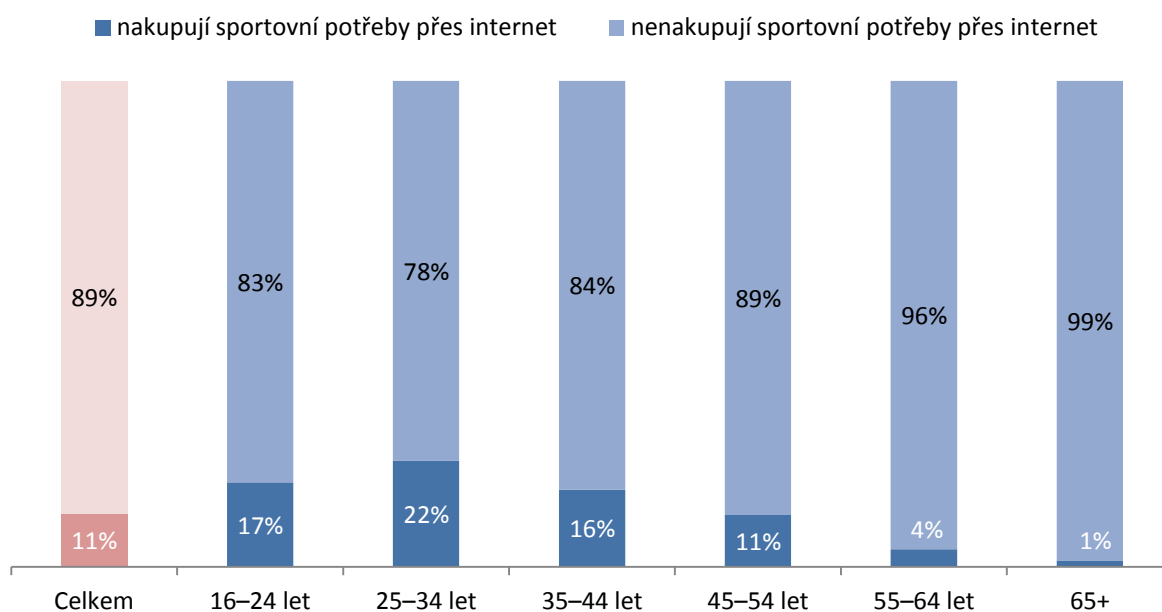

Zdroj: Životní podmínky ČR, ČSÚ

Jako doplňující zdroj údajů o nakupování vstupenek na sportovní utkání může posloužit také šetření ČSÚ s názvem Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci (VŠIT). Do tohoto šetření, zkoumajícího využití internetu v ČR, jsou zařazeny také otázky týkající se online nákupu různých služeb, mimo jiné také vstupenek na sportovní akce. V roce 2018 zakoupilo přes internet vstupenky na sportovní akce pouze 5 % celkové populace a 9,2 % uživatelů internetu. Vstupenky na sportovní utkání pak v celkové populaci kupovali častěji muži (8 %) než ženy (2,1 %).

Z šetření VŠIT můžeme získat také údaje o tom, do jaké míry je v české populaci rozšířené nakupování sportovních potřeb přes internet. Ty přes internet nakupuje přibližně 11 % populace a jejich nakupování je opět více rozšířené mezi muži (14,2 %) než ženami (7,9 %). Pokud rozdělíme osoby, které nakupují sportovní potřeby online, podle věkové struktury, nejvyšší podíl nakupujících nalezneme u lidí ve středním věku (25-34 let) nejmenší pak u starší populace. Podrobnější přehled o podílu nakupujících sportovního vybavení online nabízí Graf 11.

Graf 7 Podíl nakupujících sportovní potřeby online v jednotlivých věkových skupinách v roce 2018

Zdroj: Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci, ČSÚ